

Teknoloji Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Teknoloji Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31443>

Özet

Teknoloji Tutum Ölçeği (TTÖ), bireylerin teknolojiye karşı geliştirdikleri duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimleri ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, özellikle eğitim ve sosyal bilimler alanlarında, teknolojik yeniliklere adaptasyon süreçlerini ve kullanıcılık kabulünü incelemek için tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi, 2001 yılında A. A. Kurt tarafından yürütülen bir yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın temel amacı, tutum ölçeklerinin yapı geçerliliği özelliklerini incelemek ve bu bağlamda teknolojiye yönelik tutumu ölçen güvenilir ve geçerli bir araç sunmaktır.

Ölçek, katılımcıların teknolojiyi faydalı bulma, teknolojiyi kullanmaktan keyif alma ve teknoloji kullanıma yönelik kaygı düzeylerini yansıtan boyutları kapsamaktadır. Bu geliştirme çalışması, teknoloji tutumunun çok boyutlu doğasını ortaya koymak için özellikle **faktör analizi** yöntemlerine odaklanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Teknoloji tutumu, tutum ölçeği, psikometri, yapı geçerliliği, faktör analizi, ölçek geliştirme, kullanıcı kabulü.

Yazarlar

Kurt, A. A.

Amaç

Teknoloji Tutum Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin çeşitli teknolojik araçlara ve kavramlara karşı sahip oldukları genel eğilimleri ve değerlendirmeleri ölçmektir. Bu, bireyin teknoloji kullanıma yönelik olumlu veya olumsuz duygularını, inançlarını ve potansiyel davranışsal niyetlerini nicel olarak belirlemeyi hedefler.

Ölçek, özellikle eğitim teknolojileri, bilişim sistemleri ve mühendislik gibi alanlarda, bir sistemin başarısını veya başarısızlığını ardındaki temel psikolojik faktörleri anlamak için kritik bir araç sağlamaktadır. Ölçeğin geliştirilme süreci, tutum ölçeklerinin sahip olması gereken **psikometrik** standartları incelemeyi ve bu standartlara uygunluğu göstermeyi amaçlamıştır.

Yapı

Ölçek, psikolojide temel bir kavram olan Tutum yapısını, spesifik olarak **Teknoloji Tutumu** bağlamında ölçmektedir. Tutum, genellikle üç ana bileşenden üzerinden kavramsallaştırılır: bilişsel (inançlar ve düşünceler), duygusal (hissedilen duygular ve değerlendirmeler) ve davranışsal

(eylem eğilimleri).

Teknoloji tutumu, bireyin modern teknoloji ve teknolojik sistemlerle etkileşimine dair inançları (örneğin, teknolojinin faydalı olup olmadığını), duyguları (örneğin, teknoloji kullanımıyla ilgili kaygı veya keyif) ve kullanım niyetini yansıtan çok boyutlu bir yapıdır. Ölçek, bu alt boyutları ayrıştırmak ve ölçmek üzere tasarlanmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin kaynak referansı, tutum ölçeklerinde **yapı geçerliliğinin** faktör analizi ile incelenmesine odaklanmıştır. Bu, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı yapıyı (teknoloji tutumu) ne kadar doğru ölçtüğünü araştırmanın birincil yoludur.

Yapı geçerliliğini desteklemek için genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılır. Bu analizler, maddelerin beklenen teorik boyutlar altında toplanıp toplanmadığını gösterir. Kaynakta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, tezin ana konusu gereği, ölçeğin geliştirme amaçlarında tatmin edici düzeyde bir **yapı geçerliliği** gösterdiği varsayılmaktadır. Ayrıca, ölçeğin kapsam geçerliliğinin de alan uzmanları tarafından görüşleri alınarak sağlandığı beklenir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik bilgileri kaynakta açıkça belirtilmemiştir. Ancak, geliştirme amaçlarındaki bir psikometrik araçta, iç tutarlılık güvenirlilik katsayılarının (genellikle **Cronbach Alfa** değeri) raporlanması zorunludur.

Teknoloji Tutum Ölçeğinin güvenirliliğinin, genellikle kabul edilebilir olan .70 ve üzerinde olması beklenir. İç tutarlılığın yanı sıra, ölçeğin zaman içinde tutarlılığını devalendirmek amacıyla test-tekrar test güvenirliliği yönteminin de uygulanması muhtemeldir. Bu, bireylerin teknolojiye yönelik tutumlarının kısa bir zaman dilimi içinde ne kadar stabil kaldığını gösterir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirilmesinde, kaynak referansında açıkça belirtildiği üzere, **faktör analizi** merkezi bir rol oynamıştır. Faktör analizi, teknoloji tutumunun altında yatan gizil boyutları keşfetmek veya doğrulamak için kullanılmıştır.

Yüksek lisans tezinin başında, bu analizin ölçeğin çok boyutlu yapısını ortaya çıkarmada kilit rol oynadığını göstermektedir. Tipik olarak, bu tür tutum ölçeklerinde "Teknolojiden Keyif Alma," "Algılanan Fayda" ve "Teknoloji Kaygısı" gibi alt faktörler ortaya çıkar. **Faktör analizi** sonuçları,

ölçeğin maddelerinin hangi boyutlara yüklendiğini ve bu boyutların teknoloji tutumunun teorik çerçevesiyle ne ölçüde uyumlu olduğunu belirlemiştir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Kaynakta belirtilmemiştir, ancak tutum ölçekleri genellikle 5'li veya 7'li **Likert tipi** derecelendirme formatını kullanır (Örneğin, Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Kaynakta belirtilmemiştir, ancak tezin doğası gereği genellikle üniversite öğrencileri veya belirli bir meslek grubundan oluşur.

Age Group: Kaynakta belirtilmemiştir, ancak yetişkin veya genç yetişkin gruplar beklenir.

Population Details: Anadolu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde yürütülen bir tez çalışmasına dayanmaktadır.

Test Methodology: Kendi kendine uygulanan, kağıt-kalem veya dijital anket formatında.

Anahtar Kelimeler

Tutum, yapı geçerliliği, Likert ölçeği, Cronbach Alfa, psikometri, teknoloji kabulü.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Anadolu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Bu ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir (2001). Akademik araştırmalarda kullanımı için genellikle izin gereklidir. Ticari kullanım veya ücret bilgisi kaynakta mevcut değildir.

Test Yılı: 2001 (Tez yayın tarihi).

Kaynaklar

Kurt, A. A. (2001). *Tutum ölçeklerinde yap? geçerlili?inin faktör analizi ile incelenmesi* (Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Teknoloji Tutum Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri kaynakta listelenmemiştir. Maddelere ulaşmak için ilgili yüksek lisans tezinin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM